

**19th International Symposium on
Theoretical and Applied Linguistics**

Abstracts

Department of Theoretical and Applied Linguistics
School of English
Aristotle University of Thessaloniki

3-5 April 2009

PLENARIES

PLENARIES

On the typology of indefinite, non-specific and free choice elements

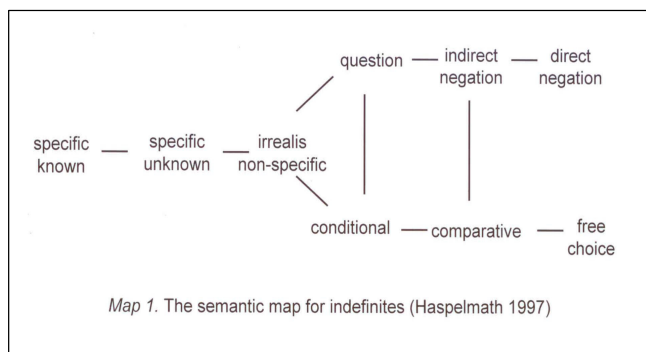
Johan van der Auwera
University of Antwerp
johan.vanderauwera@ua.ac.be

Haspelmath (1997) may be credited for having offered a first, very significant cross-linguistic analysis of pronouns and determiners with meanings one would call indefinite, non-specific and free choice, as illustrated in (1).

- (1) a. I saw *somebody*. [indefinite, specific]
b. I don't like *anybody*. [indefinite, non-specific]
c. *Anybody* can see that. [indefinite, non-specific, free choice]

Since 1997 the field has not seen any further typological work with the same scope, but there have been cross-linguistic investigations, prominent among them Vlachou (2007), which offers an in-depth analysis of English, French, and Greek, without, unfortunately, discussing its relevance for Haspelmath's typology. This paper has two goals: (i) to critically survey at least some of the major claims in Vlachou (2007), and (ii) to use the results to construct a revised typology in the manner of Haspelmath (1997).

Of central importance is Haspelmath's semantic map, showing nine uses and embodying claims

about what is and is not a separate use and about the relations between the uses. Based on a critical reading of Vlachou (2007) we advance the following claims: (i) 'free choice' should not be restricted to one position of the semantic map; *whoever committed the murder* is a free choice construction in (2a), but no less so in the conditional in (2b); (ii) free choice constructions should be considered from Jespersenian strengthening perspective (combining suggestions by Kadmon & Landman (1993) and van der Auwera (2009)), such that it becomes imperative

to 'cover' the semantics of the map with two different layers of constructions, one for emphatic elements and another one for non-emphatic ones, and (iii) a free choice construction such as *whoever committed the murder* is definite, in the same way as *the murderer* in (3)—Donnellan's (1966) so-called "attributive" definite reference.

- (2) a. *Whoever committed the murder* is insane.
b. If *whoever committed the murder* is insane, then the inquiry will be difficult.
(3) We don't know yet who it is, but it is clear that *the murderer* is insane.

This implies some rethinking of the map. The improved analysis of free choice items shows that the map covers definites as well as indefinites.

References

- Donnellan, K. 1971. Reference and definite description. *The Philosophical Review* 75: 281-304.
Haspelmath, M. 1997. *Indefinite pronouns*. Oxford: Oxford University Press.
Kadmon, N. & F. Landman. 1993. Any. *Linguistics and Philosophy* 4: 353-422.
Vlachou, E. 2007. *Free choice in and out of context. Semantics and distribution of French, Greek and English free choice items*. Doctoral dissertation, University of Utrecht.

Competences in language, culture, learning and teaching: the role of the Council of Europe

David Newby
University of Graz
david.newby@uni-graz.at

In recent years the notion of 'competences' has been at the heart of major publications of the Council of Europe. In this workshop I shall discuss the nature of various types of competences and the relationship between them. Further, I will present the most recent publication, 'European Portfolio for Student Teachers of Languages', developed within a project coordinated by the European Centre for Modern Languages of the Council of Europe.

PLENARIES

Good, better and superb antonyms: a dynamic construal approach

Carita Paradis

Växjö University

carita.paradis@vxu.se

Already at the time of Aristotle, there was a long-standing tradition to use opposites in both philosophy and rhetoric. Yet Aristotle is considered to be the first thinker to classify and to provide a systematic account of opposites (Lloyd 1966: 1–171, Ackrill 1963). Oppositeness, or antonymy, which is the term used here, is a well-established notion in everyday contexts as well as in many academic disciplines. It is a powerful relation in both thought and language, important to coherence in discourse as well as to the conceptualization of meaning through language and other modalities (Murphy et al. 2009).

Characteristic of antonyms is that they share an important segment of meaning at the same time as they differ prominently along the same dimension (e.g. Cruse 1986). Antonymy comes in different guises in linguistic communication. At the one extreme, it shows up as conventionalized antonym pairs such as good–bad, heavy–light, hot–cold and slow–fast. At the other extreme, antonymy may be construed for purposes of originality or poetic effect, e.g. ‘The most beautiful things are those that madness prompts and reason writes.’ (André Gide), ‘Timid men prefer the calm of despotism to the tempestuous sea of liberty.’ (Thomas Jefferson) or ‘A joke is a very serious thing.’ (Winston Churchill). In between those two extremes, there are numerous pairings which language users consider to be less good pairings, e.g. ‘I prefer calm dogs to high-strung dogs’, ‘I prefer calm waters to flowing waters’, ‘I prefer a calm public to an agitated public’ and ‘I prefer calm conversation to flame warring’, where the various different antonyms of calm are more clearly bound up with highly specific domains and situations (Murphy & Andrew 1993, Paradis 2005).

For decades, research on antonymy was tied up with the structuralist approach to meaning as a system of relations between words, leaving it separated from new insights into the dynamicity of conceptual representations and thus invisible to new observational techniques in linguistic research. With the growing sophistication of Cognitive Semantics and the development of computational facilities and experimental techniques, the foundation for research on antonymy has considerably improved. Based on a combination of a series of recent textual and experimental investigations (Paradis et al. submitted, Jones et al. 2007), this paper offers a new take on antonymy as a linguistic category both by configuration (or schema) and by prototype. The primary goal is to propose a dynamic usage-based theoretical account for the category of antonymy that is capable of accommodating all kinds of antonym construals ranging from highly conventionalized lexico-semantic couplings to strongly contextually motivated pairings. The theoretical approach adopted is broadly that of Cognitive Semantics (Talmy 2000, Taylor 2003, Croft & Croft 2004, Paradis 2005). Two questions are at the heart of the paper: (i) What is antonymy? and (ii) What are the differences between good antonyms, better antonyms and superb antonyms?

References

- Ackrill, J.L. 1963. *Aristotle: Categories and De Interpretatione*. Oxford: Clarendon Press.
Croft, W & Cruse, A. 2004. *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
Cruse, A. 1986. *Lexical semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
Jones, S., Murphy, M.L., Paradis, C. & Willners, C. 2007. Googling for opposites: a web - based study of antonym canonicity. *Corpora* 2.2:129-155.
Lloyd, G.E.R. 1966. *Polarity and analogy: two types of argumentation in early Greek thought*. Cambridge: Cambridge University Press.
Murphy, M. L., Paradis, C & Willners, C. 2009. Lexical contrast in discourse. *Journal of Pragmatics*.
Murphy, G. A. & Andrew J. M. 1993. The conceptual basis of antonymy and synonymy in adjectives. *Journal of Memory and Language* 32.301–319.
Paradis, C. 2005. Ontologies and construal in lexical semantics. *Axiomathes* 15.541–573.
Paradis, C., Willners, C., Lynne M. Murphy M. L & Jones S. (submitted) Good and bad antonyms: using textual and experimental methods to measure canonicity.
Talmy, L. 2000. *Towards a cognitive semantics*. Cambridge, Mass: The MIT Press.
Taylor, J. 2003. *Linguistic categorization*. Oxford: Oxford University Press.

PLENARIES

Prospects for language studies in our era of globalization

Kanavillil Rajagopalan
State University at Campinas
rajagopalan@uol.com.br

The idea of the "situatedness" of all scientific endeavour has been proved beyond the shadow of a doubt by the so-called 'sociologists-of-knowledge' and is today beginning to be recognized even by some philosophers of science. Linguistics, like - noticeably - all other human and social sciences, cannot help being socio-historically situated. It is also no secret that the science of language came into being at a time when the world lived by a completely different set of rules. Today the world we live in is a far cry from what it was in those times and the phenomenon of globalization has changed it unrecognizably. It only stands to reason that our science is in dire need of being rehashed or, who knows, radically revamped, so as to bring it more in tune with the changing times. This presentation will address the mind-boggling prospects ahead, including that of having to rethink some of the fundamental concepts and categories with which we have got used to working in the field of linguistics.

The discrepancy between L1 and L2: a perspective from L1 attrition

Monika S. Schmid
Rijksuniversiteit Groningen
m.s.schmid@rug.nl

One of the most puzzling observations for linguists is the difference between learning a language from birth and later in life: while all normally developing children can attain full native language proficiency, there is considerable variability in ultimate attainment among older speakers who attempt to acquire a second language (L2). There is an ongoing controversy in linguistic research on whether this discrepancy is due to a maturationally constrained window of linguistic development making language learning difficult or impossible after puberty, or to general cognitive factors linked to the fact that the later an L2 is established, the stronger the competition it has to overcome from the more deeply entrenched first language (L1).

Studies attempting to resolve this controversy have so far focussed exclusively on the development of L2 skills. New insight may be provided by investigating native speakers who are in many ways similar to L2 learners, namely migrants who have become dominant in the L2 (referred to as L1 attriters). On the one hand, such speakers have learned their L1 monolingually during childhood and are therefore not impeded by maturational constraints. On the other, they experience competition between their seldom-used L1 and their highly entrenched L2. A comparison of L2 learners on the one hand and L1 attriters on the other may therefore be able to shed some light on the question of whether there is indeed a fundamental difference between early- and late-learned languages.

Ποιητικός λόγος, δομικές αποκλίσεις και η θεωρία της Γραμματικής

Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού
Πανεπιστήμιο Αθηνών
dtheofan@phil.uoa.gr

Ένα πολύ σημαντικό βήμα στην επεξεργασία και ερμηνεία των λογοτεχνικών έργων (πεζών, ποιητικών) και ειδικότερα στη μελέτη του ποιητικού λόγου αποτέλεσε η εφαρμογή γλωσσολογικών θεωριών και μεθόδων στην ανάλυσή τους (ενδεικτικά Jakobson 1981, Leech 1969, Μπαμπινιώτης 1991², Καψωμένος 2005), με τις αρχές που εφαρμόζονται να ποικίλλουν ανάλογα με το είδος του κειμένου, αλλά και με την οπτική της προσέγγισης.

Στον ποιητικό λόγο, ιδιαίτερα στον υπερρεαλιστικό, αναφέρεται η ανακοίνωση αυτή και συγκεκριμένα στη χαρτογράφηση της δομής των συστατικών σε επίπεδο πρότασης και κειμένου: *επιλογές* που κάνει ο ποιητής μεταξύ εκφραστικών δυνατοτήτων που προσφέρει η γλώσσα και, κυρίως, *αποκλίσεις*, όπως έχουν χαρακτηριστεί (Enkwest 1973: 98-109, Leech 1969: 42-53, Μπαμπινιώτης 1991²: passim, κυρίως 111-17), από τους κανόνες του κοινού γλωσσικού κώδικα: 'αδιάτακτες' ασύνδετες δομές (*Φέγγαν τα χαράματα ο τρελός λαγός/ άνοιγε η νύχτα* (Σαχτούρης, Αμπατζοπούλου 1980: 246), δομικά απροσδιόριστα σχήματα (*Βλέπεις είπε είναι οι άλλοι..../και δε γίνεται μ' Αυτούς χωρίς, Εσύ* (Ελύτης 1968⁵: 23), έλλειψη/αφαιρετικός λόγος (*Όλα τα μέτωπα γυμνά*

και για συναίσθημα ένα κρύσταλλο (Ελύτης 1966⁴:39), αποκλίσεις ως προς το ρηματικό σθένος (*Για ν' ανθίσουμε στις γυμνές παλάμες/ένα εγκώμιο από άνοιξη και ρόδα*, Ρίτσος 1940: 24), διασκελισμός (*Τα λόγια που με πρόδωσαν και τα ραπίσματα έχοντας/γίνει μυρτιές και φοινικόκλαρα* (Ελύτης: 1968⁵,69). Στόχος της ανακοίνωσης αυτής είναι να δείξω μέσα από ένα περιορισμένο, αλλά χαρακτηριστικό δείγμα δεδομένων ποιητικού λόγου (Αμπατζοπούλου 1980, Αργυροπούλου 2003, Ρίτσος 1940, Ελύτης 1968⁵, 1966⁴, Κακναβάτος 1990) τα εξής:

(α) Σε αντίθεση με αποκλίσεις στις σημασιολογικές, λεξιλογικές συνάψεις (*ρόδινες κωδωνοκρουσίες δειλινών* Ρίτσος 1940: 13, *γαλάζια χλόη τα' ουρανού* Ρίτσος ό.π. 34) με τις οποίες επιδιώκεται «η ανατροπή των συμβατικών αξιών και η ανασυγκρότηση του κόσμου αυτού σε νέα πραγματικότητα» (Αμπατζοπούλου 1980: 26), τα δομικά σχήματα σε επίπεδο πρότασης, είτε πρόκειται για επιλογές είτε για αποκλίσεις, υπακούνε κατά βάση στις αρχές δόμησης των συστατικών της κοινής γλώσσας, όπως προκύπτει από την παρουσία αντίστοιχων δομών σε ποικίλα είδη προφορικού και γραπτού λόγου (διάλογος, διαφημίσεις, δοκιμιακός, επίσημος λόγος, νομικά κείμενα), με την επιλεγόμενη δομή να καθορίζεται από παράγοντες κειμενικούς (θεματοποίηση, εστίαση), αλλά και καθαρά ποιητικούς (τεχνικές του ποιητικού λόγου όπως ρυθμός, παραλληλισμός, παρήχηση κλπ.).

(β) Παράλληλα είναι άξιο σημειώσεως ότι στον ποιητικό λόγο δεν μαρτυρούνται παραβιάσεις γενικών αρχών ως προς τη συμφωνία (υποκειμένου και ρήματος ή ουσιαστικού και επιθέτου ως προς τα φι-χαρακτηριστικά και την πτώση), τη μετακίνηση συστατικού έξω από περιοριστικά σχήματα («νησίδες» ή φραγμοί) ή την κλιτικοποίηση (εγκλιτική/προκλιτική θέση των κλιτικών). Οι διαπιστώσεις αυτές συμφωνούν με τη θέση του Jakobson (Μπαμπινιώτης 1991²: 107) ότι «η τεχνική του ρυθμικού λόγου είναι είτε γραμματική είτε αντι-γραμματική. Ποτέ δεν είναι α-γραμματική».

(γ) Η «οριοθέτηση» των αποκλίσεων στον ποιητικό λόγο στο πλαίσιο της δομής που υπαγορεύει το σύστημα της κοινής γλώσσας οδηγεί στη δυνατότητα προσέγγισής τους μέσα από ένα τυπικό πρότυπο γραμματικής, με την παραγωγή των προτάσεων να υπακούει στους γενικευμένους κανόνες (συγχώνευση, μετακίνηση) όπως έχουν διατυπωθεί στο γενετικό πρότυπο περιγραφής (Chomsky 1995, 2000, 2001 κεξ.). Η ερμηνεία των αποκλινόντων σχημάτων (υπερβατά, ελλειπτικός λόγος, διασκελισμός κλπ.) σε σχέση με την κοινή γλώσσα μπορεί να αντιμετωπιστεί:

(i) Με την αποδοχή διευρυμένου φραστικού δείκτη και στα τρία πεδία (Θ-πεδίο, πεδίο Συμφωνίας, πεδίο αριστερής περιφέρειας), κατά τις σύγχρονες τάσεις της θεωρίας (Rizzi, 1997, Roussou 2000, Roussou & Tsimpli 2006, Sinoroulou υπό δημ., μεταξύ άλλων), με αποτέλεσμα την πληρέστερη περιγραφή των ποικίλων διατάξεων.

(ii) Με τον επαναπροσδιορισμό/διεύρυνση του πεδίου λειτουργίας των κανόνων των δύο επιπέδων διάδοσης, της Φωνητικής Δομής (ΦΔ) και της Σημασιολογικής Δομής (ΣΔ): στο σημασιολογικό επίπεδο με αναφορά σε πραγματολογικές/ βιωματικές συνθήκες επικοινωνίας ώστε να καθίσταται δυνατή η ερμηνεία των ποικίλων λεξιλογικών συνάψεων τους, και στο φωνητικό με τη δυνατότητα διττής στοίχισης των ευθυγραμμισμένων συντακτικών ενοτήτων με τις αντίστοιχες προσωδιακές, ανάλογα με τη θέση της παύσης, γεγονός που οδηγεί σε δυνατότητα πολλαπλών αναγνώσεων (Revihiadou & Spygiourou (υπό δημ.)).

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η «οριοθέτηση» των δομικών αποκλίσεων στον ποιητικό λόγο έρχεται σε αντίθεση με δεδομένα της Σχολής του Λετρισμού ή Αντιλετρισμού (letttrisme), γεγονός που συνδέεται με την ανάγκη για μια καθολική θεώρηση της δομικής απόκλισης και των ορίων της- αν υποθέσουμε ότι υπάρχουν όρια- καθώς και με τα αποτελέσματα που συνεπάγεται η υπέρβαση των ορίων αυτών στην εξέλιξη της γλώσσας.

Αναφορές

Αμπατζοπούλου, Φ. 1980. ...*Δεν άνθησαν ματαίως: Ανθολογία Υπερρεαλισμού*. Αθήνα: Νεφέλη.

Αργυροπούλου, Χ. 2003. *Η γλώσσα στην ποίηση του Έκτορα Κακναβάτου*. Αθήνα: Δαρδανός.

Chomsky, N. 1995. *The Minimalist Program*. Cambridge, Mass.: MIT.

Chomsky, N. 2000. Minimalist inquiries: The framework. Στο R. Martin, D. Michaels & J. Uriagereka (επιμ.) *Step by Step: Essays in Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*. Cambridge, Mass.: MIT, 89-155.

Chomsky, N. 2001. Derivation by phase. Στο M. Kenstowicz (επιμ.) *Ken Hale: A Life in Language*. Cambridge, Mass.: MIT, 1-52.

Ελύτης, Ο. 1966⁴. *Προσανατολισμοί*. Αθήνα: Ίκαρος Εκδοτική Εταιρία.

Ελύτης, Ο. 1968⁵. *Το Άξιον Εστί*. Αθήνα: Ίκαρος Εκδοτική Εταιρία.

Holton, D., P., Mackridge & E. Φιλίππáκη-Warburton. 1999. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. (μετάφρ. Β. Σπυρόπουλος). Αθήνα: Πατάκη.

Jakobson, R. 1981. *Poetry of Grammar and Grammar of Poetry (Selected Writings III)*. The Hague: Mouton.

Κακναβάτος, Ε. 1990. *Ποιήματα: 1943-1974*. Αθήνα: Άγρα.

Καψωμένος, Ε. 2005. *Ποιητική: Θεωρία και μέθοδοι ανάλυσης των ποιητικών κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Leech, G. 1969. *A Linguistic Guide to English Poetry*. London: Longman.

Μπαμπινιώτης, Γ. 1991². *Γλωσσολογία και Λογοτεχνία: Από την Τεχνική στην Τέχνη του Λόγου*. Αθήνα.

Πολίτου-Μαρμαρινού, Ε. 1988. Ποίηση και γλώσσα. Στο *Μνήμη. Τόμος εις Μνήμην Γεωργίου Κουρμούλη*. Αθήνα, 211-241.

PLENARIES

- Revithiadou, A. & Spyropoulos, V. (υπό δημ.) A dynamic approach to the syntax-phonology interface: A case study from Greek. Στο K.K. Grohmann (ed.) *Interfaces Phase theoretic Investigations of Linguistic Interfaces*. Oxford Studies in Theoretical Linguistics. Oxford University Press.
- Πίρσος, Γ. 1940. *Το εμβατήριο του Ωκεανού*. Αθήνα: Γκοβόστης.
- Rizzi, L. 1997. The fine structure of the left periphery. Στο L. Haegeman (εκδ.) *Elements of Grammar*. Dordrecht: Kluwer, 281-337.
- Roussou, A. 2000. On the left periphery: Modal particles and complementizers. *Journal of Greek Linguistics* 1: 65-94.
- Roussou, A. & Tsimpli, I.-M. 2006. On Greek VSO again!. *Journal of Linguistics* 42: 317-354.
- Sinopoulou, O. (υπό δημ.). Focus constructions in Greek: evidence for a low focus position.